

GYERGYÓI ÚJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:

Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei

Hirdetések milliméter díjszabás szerint.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:

DR. SÁNDORY MIHÁLY

Kiadó laptulajdonos:

MÁRK ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Regele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.)

Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2—3-ig.

Telefon: 14.

Az új városi tanácsválasztás elé.

Elteltek a husvéti ünnepek s az élet újra belekerült a régi taposó malomba.

Gyergyószentmiklós város tanácsválasztását fellebbezés folytán megsemmisítették, s most újra előről kezdődik a küzdelem, hogy kikből alakuljon meg a város tanácsa.

Semmiképpen sem tudjuk elmulasztani, sőt úgy érezzük, hogy egyenesen kötelességünk véleményt mondani az elmúlt választásról; tiszta, bátor és ami a fő: őszinte véleményt még akkor is, hogyha véleményünk nem is fedné mindannyiunk felfogását.

S úgy gondoljuk, hogy nemcsak véleményt kell mondanunk az elmúlt választásról, hanem már jóelőre ki kell cserélnünk gondolatainkat a jövő választásra nézve is, hogy ezáltal lehetőleg elkerülhetők lehessenek azok a hibák, amelyek eddig elkövetettek.

Mert sajnos, sok hiba történt mindenik részről.

Ezeket a hibákat nem a személyek helyes, vagy helytelen összeválogatására értjük, habár egy eredményes választáshoz ez is feltétlenül szükséges, hanem elsősorban a választások kapcsán összeütköző különböző véleményekre, amelyek mindent magukban foglaltak, csak az egy őszinteséget nem.

A Magyar Párt választási paktumot kötött a román nemzeti parasztpárttal, s mégis emellett mindenki az volt a belső meggyőződés, hogy a két párt teljesen külön halad, különböző frakciókkal kacérkodik aszerint, amint saját speciális érdeke megkívánja, a város társadalma megoszolva, küzködve önmagában a pártfegyelemmel akkor, mikor belső meggyőződése talán nem egyezett a párt hivatalos felfogásával.

Ezen lehetetlen helyzetek között mint bomba csapott be a falusi és városi dolgozók blokkjának előretörése.

Legyünk legelőször is tisztában azzal, hogy eddig nem pártok küzdöttek egymással, hanem egyes egyének, akiknek küzdelméhez csak keretként szolgáltak az egyes pártok.

Nem elvek harcáról volt tehát szó, hanem egyének harcáról.

A népet azonban nem érdekli az egyének egymás közötti küzdelme, sokszor attól undorodással fordul is el, hanem neki ebben a nagy nyomorúságában arra van szüksége, hogy valaki a hóna alá nyuljon, felemelje aléltságából és bizalmat hintsen beléje egy jobb jövőre nézve.

A népet már nem lehet kielégíteni szölamokkal, hazafias frázisokkal; pártfegyelemre való hivatkozással nem le-

het belebeszélni, hogy jól van lakva.

Sajnos, a nép már elvesztette józan judiciumát a tekintetben, hogy az egyes pártok között párhuzamot vonjon. Szerinte minek is? Hiszen eddig mindig csak azt látta, hogy nyomorúsága nem hogy apadt volna, hanem méginkább szaporodott. A nép teljesen elvesztette irányító képességét, magára hagyatva érzi magát, s innen van, hogy idegen még saját elgondolásával szemben is, idegen eszmék hordozójává válik s erősíti azok táborát.

Épen ezért a nép vezetőt kíván, de nem olyanokat, akik őt csak a pártfegyelemre való hivatkozásokkal iparkodna egy nyájba terelni. A nép azt kívánja, hogy vezetője le tudjon szállni az ő nyomorúságáig, hogy meg tudja azt érteni; hogy át tudja érezni az ő elhagyatottságát, mert hogyha meg tudja tenni ezt, akkor hinni fog benne, s így követni is fogja.

Ennek igazsága mellett bizonyít azon eklatáns példa is, hogy miért választ a nép vezetőt mindig a maga társadalmi rétegéből, különösen a munkásság.

A nép jelenleg nagy lelki válságon megy keresztül, mikor a sok igazság hirdetés között nem tud eligazodni. Ezt észrevették a román vezető politikusok is és csak a napokban irta Pamfil Seicariu, Románia egyik legnagyobb publicistája erre vonatkozólag, hogy nincs ma Romániában az a politikai párt, amelyben a nép magát kielégítve látná.

Az egyes pártok válságát bizonyítja a lefolyt közigazgatási választások alkalmával megnyilvánult az a jelenség, hogy a nép igen nagy része tartózkodott a szavazástól.

Mi következik mindezekből? Az, hogy minden párt bizonyos mértékben már kiélte magát; új eszméket, új orientációkat vár a nép, s ezeknek keserves életéből kell kisarjadzania.

A nép ezen lelki válságának a következménye, hogy meglazult a pártfegyelem is, mert úgy gondolják, hogy az emberek csak egy bizonyos mértékig képesek a mindenkor pártfegyelemnek magukat alávetni, de önmaguk lebecsülését, szabad gondolkodásuk béklyóba kötését látják akkor, mikor kötelességük gyakorlásánál pártfegyelmekre, nem pedig egy eszmében, egy életcélban való közösségükre hivatkoznak. Mert a keret sohasem képvisel erőt, erőt egy pártnak mindig csak a bennük és általuk képviselt eszmék adhatnak.

Példa erre a kétezer éves keresztény közösség, amelynek, mint például a katolicizmusnak is világszerte elismert hatalmas organizációja, mint keret, soha sem tudta volna őt világhatalmi tényezővé emelni, hogyha a

keret nem lenne kitöltve belső eszmei tartalommal.

Mi is eszmét, új ideálokat várunk tehát a gyergyószentmiklósi magyarpartti tagozattól is, és pedig minden egyest és társadalmi osztályt átfogó új ideálokat. A Magyar Pártnak is, mint minden pártnak, elásztikusan kell alkalmazkodnia a mindennapi élethez, nem szabad magát megmerevitenie.

S mi lehet ez az új eszme, ez az új ideál, amelyet mindannyian várunk?!

Leereszkedés a néphez, annak mindennapi nyomorúságához; meglátni, de nemcsak meglátni, hanem meg is érezni az ő nyomorúságát; lehetőleg felkarolni őt, segíteni, támogatni elhagyatottságában; szóval: megérteni, megbecsülni a népet és rajta segíteni.

Hogyha egy párt le tud idáig mélyülni, akkor nem kell félnie semmiféle felforgató eszméktől, új eszmeáramlatoktól, mert a bizalomnál fogva, amellyel a nép vele szemben viseltetik, vissza tudja tartani a népet a vesszedelmes eszmék káros hatásaitól annak dacára, hogy a nép a mostani súlyos gazdasági válság hatása alatt igen érzékenyen reagál bármilyen még alaptermészetétől és gazdasági berendezkedésétől teljesen idegen eszmeáramlatokra is.

Egy pártnak különben, amely a mindennapi élettel párhuzamosan akar haladni, soh'sem szabad félnie semmiféle eszmeáramlattól; de nemcsak félnie nem szabad, hanem lenézni, kicsibe venni, magát azon tultennie sem szabad. Eszme ellen csakis eszmékkel lehet küzdeni és nem külső keretekre való hivatkozásokkal.

Egy pártnak, mely a népevel az örökös kontaktust folyton fenn akarja tartani, mindig észre kell vennie az új eszmeáramlatokat és azokba bele kell magát kapcsolnia, ha azt akarja elérni, hogy népe által meghallgattassék.

Nem szabad soha egy eszmeáramlatot egyszerűen nem létezőnek tekinteni azért, mivel az nekünk nem konvenial.

Senkinek sem szabad a haza, a nemzet és fajmentést a maga részére kisajátítani, és mindenkit, aki egy párt keretén kívül látja önzetlenül és jóhiszeműen ezt a célt elérhetni, fajárulónak bélyegezni.

Egy politikai küzdelemben annak elbírálása, hogy épen momentán mi a helyes, a jó és célszerű, nagyon relatív dolog. Ami egyik percben és adott viszonyok között hasznosnak mutatkozott, másik percben és más viszonyok között épen az ellenkezője lehet.

Hátunk megett áll egy választás, amelynek eredményéből le kell vonnunk a tanulságokat, ha azt akarjuk,

hogy az újabb választásnál újabb hibákat ne kövessünk el. Választások után vajmi keveset ér a kölcsönös szemrehányás.

Az újabb választásnak, ha azt akarjuk, hogy a nép akarata helyes irányban nyilvánuljon meg, egészen más lelki elrendezkedésekben kell lefolynia, mint az előbbinek.

Ismételjük, ebbe a küzdelembe a pártoknak új eszmékkel, új elgondolásokkal, új célkitűzésekkel és orientációkkal kell jönniök, minden párt merev kereteit ki kell tölteni új eszmékkel, új elmélyülésekkel, s hogyha ezek meglesznek, nem fogunk csodálkozással állani a népakarat megnyilatkozása előtt, hanem olyan akaratnak minősíthetjük azt, amelyre alapítani és amellyel mindenkor számolni tehet és kell is.

Dr. Csibý Andor.

Sárga lilium.

Gyergyói villamosművek.

Lapunk mai számában László Antal Gyergyószentmiklósi vár. főmérnöknek a gyergyói villamosművekről írt tanulmányát közöljük, mely érdemes arra, hogy nemcsak Gyergyószentmiklós polgársága, hanem Gyergyó egész vidéke, elsősorban maguk a községi testületek a legkomolyabb megfontolás és elhatározás tárgyává tegyék.

László főmérnök terve szerint megvalósítható lenne az egész gyergyói járást villannyal ellátó villamosmű, mely nemcsak a személyi kényelmet szolgálná, hanem árammal is el tudná látni az azt igénybevevőket, olcsóbbá téve ezáltal az ipari termelést.

László főmérnök tanulmánya városunkat érdeklí legelsősorban is, szép programot adva ez által az újonnan megválasztott városi tanácsnak.

Ez a tanulmány egyuttal memento is arra, hogy a város mindenkori vezetőségének nem elég csak a város belső és külső adminisztrálása, mely legnagyobbbrészt technikai munkából áll, hanem és főleg alkotó munkát kell végeznie a város fejlesztése érdekében.

A mindenképpen megszívlelendő tanulmányt alább közöljük, kifejezve azt az óhajunkat is, vajha ebből a szép tervből mielőbb valóság is váljon.

*

A világháború előtti és utáni eszmei, kulturális, gazdasági áramlatokat figyelve, melyek Gyergyót is különösebben érdekelték, megállapíthatjuk, hogy a villamos világítás kérdése egyike volt azon kérdéseknek, melyekkel többé-kevésbé mindegyik gyergyói község foglalkozott. Elsősorban Ditrót említhetjük, mely községben fel is épült és egyideig működött is egy villamostelep, azonban rövid idő múlva, az okokat most nem vizsgálva, meg is szűnt. A többi községek is többé-kevésbé foglalkoztak ezen kérdéssel, azonban megvalósulás stádiumába egyiknél sem jutott az ügy, amit tekintettel az ügy természetére, magára, szinte természetesen tarthatunk. Nem elég egy villamostelepet jól-rosszul megépíteni, mert azt azután üzemben is kell tartani. A világítás kérdése és pedig a jó világítás kérdése annyira fontos, hogy ha egy telep nem tudja kielégíteni a közönség jogos igényét, úgy jobb, ha azt a telepet meg sem építik. Könnyű dolog bárhol is villamos világítást csinálni, ha csak arról van szó, azonban egy villamostelepet alapítani, mely nem egy-két este, nem egy-két hónapig, nem egy-két évig kell működjön, hanem gazdaságilag jól megalapozva, versenyképes, olcsó áron szolgálva a közönséget, annak jogos igényét kielégítse, kellő tartulékgepekkel ellátva, a belátható jövőben is fennálljon, fejlődjön, önmagát fenntartsa, egy ilyen telep megalapításához a helyi viszonyok tanulmányozása, a pénzügyi és gazdasági viszonyok helyes ismerete

szükséges a műszaki követelmények kielégítésén kívül.

Ilyen villamostelep, mely ezen követelményeket többé-kevésbé kielégíti, Gyergyóban jelenleg egy van, a Gyergyószentmiklós városé. Megállapíthatjuk, hogy Gyergyó többi községei oly önálló villamostelepet, mely műszakilag helyesen legyen megépítve, tartulékgepekkel ellátva, az áramot olcsón és megbízhatóan tudja szolgáltatni, a szükséges amortizációs költségeket hordozni tudja, nem tudnak felállítani, mert ahhoz nem rendelkeznek megfelelő áramfogyasztó közönséggel. Stati ztikailag megállapított tény, hogy a földműves falusi lakosság nem fogyaszt sok világításiáramot. A villamostelep költségei, főleg az ugynevezett állandó kiadások akkor is megvannak, ha kevés az áramfogyasztás. Önálló telephez igazgató, irodai személyzet, szerelők szükségesek, mely kiadások minden községben meglennének. Minden község villamostelepénél meg kellene legyenek a külön tartulékgepek, melyek külön-külön sokkal drágábbak, mintha egyetlen központban van egy nagyobb egységű gép felállítva. Jelenleg nincs idő ezen kérdésre bővebben kitérni, azonban tények igazolják azon állítást, hogy egyenkint minden község külön-külön nem alapíthat önálló villanytelepet, mert ez nem gazdaságos.

Fentieket tekintetbe véve egy mód kínálkozik a kérdés megoldására és ez: egy központi telepből szolgáltatni az áramot az összes gyergyói községeknek, vagyis a gyergyószentmiklósi villamostelepet, melynek földrajzi fekvése ezen célra teljesen megfelelő, kibővíteni, hogy egész Gyergyót elláthassa villamos árammal. Ezen esetben minden községhez magasfeszültségű villamosvezeték fogja szállítani a szükséges elektromos energiát, mely a községi elosztó hálózat segítségével jut el a lakossághoz.

Szükséges lesz tehát Gyergyószentmiklósban a meglévő villamos telep kibővítése oly nagyságra, mely a következő csatlakozásokat megengedi:

1. Gyergyószentmiklós	170 Kwatt
2. Szárhegy	40 „
3. Ditró	60 „
4. Remete	40 „
5. Alfalu	50 „
6. Csomafalva	30 „
7. Ujfalu	45 „
8. Kilyénfalva	25 „
9. Tekerőpatak	30 „
10. Vasláb	25 „

Összesen 515 Kwatt

A gyergyószentmiklósi villamostelep jelenleg összesen 210 kilowatt teljesítményű gépekkel rendelkezik. Hogy a fenti csatlakozások lehetségesek legyenek, szükséges 2 drb 350 ki-

lowatt teljesítményű gépnek beszerzése, mely esetben a telep összteljesítő képessége 910 kilowattra emelkedne, mely esetben egyik új gépnek a jelenleg meglévő gépekkel való parallel járatása esetén a szükséges teljesítmény rendelkezésre állana, az egyik új gép pedig tartalékkul szolgálna. Ezen két gép beszerzésével az 515 kilowatt teljesítmény nemcsak hogy teljesen biztosítva volna, hanem teljes tartalék állana rendelkezésre.

Ezen telepkibővítés a gépek beszerzésével, továbbá a szükséges építkezésekkel együtt 12 millió lejbe kerülne, amihez hozzáadva a jelenlegi telep értékét is, a résztvevő város és községekre következésképen oszolna meg:

Község	Csatl.ért. Kw.	Hozzáj. készpénzben lej
1. Gyergyószentmiklós	170	2,260.000.—
ehhez hozzáadva a jelenlegi telepet,		
2. Szárhegy	40	1,130.000.—
3. Ditró	60	1,690.000.—
4. Remete	40	1,130.000.—
5. Alfalu	50	1,410.000.—
6. Csomafalva	30	850.000.—
7. Ujfalu	45	1,270.000.—
8. Kilyénfalva	25	710.000.—
9. Tekerőpatak	30	850.000.—
10. Vasláb	25	700.000.—
Összesen lej		12,000.000.—

Az így központilag termelt áramot magasfeszültségű vezetékhálózattal kell eljuttatni a községekbe. Ezen vezetékhálózat költségét községenként elosztva a következő táblázat mutatja:

Község	Hálózat hossz. Km.	Hozzájár. Lei
1. Szárhegy	6	900.000.—
2. Ditró	10	1,500.000.—
3. Remete	7	1,050.000.—
4. Alfalu	10	1,500.000.—
5. Csomafalva	4	600.000.—
6. Ujfalu	5	1,000.000.—
7. Kilyénfalva	3	450.000.—
8. Tekerőpatak	5	500.000.—
9. Vasláb	10	1,500.000.—
Összesen lej		9,000.000.—

Ezen magasfeszültségű hálózaton az egyes községekbe juttatott energia, községi alacsony feszültségi hálózaton fog szétosztatni a lakosság részére, mely elosztó hálózat költsége Szárhegy, Csomafalva, Tekerőpatak, Vasláb községekben községenként 800.000.— leibe; Ditró, Remete, Alfalu, Ujfalu községekben községenként 1,000.000 leibe, Kilyénfalván 600.000 leibe kerülne.

Fentiek tekintetbe vételével az összes hozzájárulási költségeket az alábbi táblázat mutatja:

Helység	Villamos erőtelep	Távvezeték	Elosztó hálózat	Összesen
Gyergyószentmiklós	2260000.—	—	Már létezik	2260000.—
Szárhegy	1130000.—	900000.—	800000.—	2830000.—
Ditró	1690000.—	1500000.—	1000000.—	4190000.—
Remete	1130000.—	1050000.—	1000000.—	3180000.—
Alfalu	1410000.—	1500000.—	1000000.—	3910000.—
Csomafalva	850000.—	600000.—	800000.—	2250000.—
Ujfalu	1270000.—	1000000.—	800000.—	3070000.—
Kilyénfalva	710000.—	450000.—	600000.—	1760000.—
Tekerőpatak	850000.—	500000.—	1000000.—	2350000.—
Vasláb	700000.—	1500000.—	800000.—	3000000.—
Lei 12000000.—		9000000.—	7800000.—	28800000.—

Miután fentiekben láttuk a tervezett gyergyói villamos művek vázlatát és költségvetését térjünk át a gazdaságosságának megvizsgálására.

Miután fentiekben láttuk a tervezett gyergyói villamosművek vázlatát és költségvetését, térjünk át gazdaságosságának megvizsgálására.

A várható áramfogyasztás megítélésére támpontul szolgálnak először Gyergyószentmiklós város áramfogyasztása; a községek várható áramfogyasztásának megítélésére hasonló községek statisztikailag kimutatott áramfogyasztását vettem alapul. Ezek tekintetbevételével Gyergyószentmiklós részére 220.000 kilowattóra, az összes többi 9 községre csak 330.000 kilowatt óra évi áramtermelést véve, a termelendő energia 550.000 kilowattóra lesz évente egyelőre. Ebből leszámítva 20% veszteséget, a tényleg eladott és megfizetett energia 440.000 kilowatt-

óra lesz. Hogyha csak 12 lej árban számítunk egy kilowattórát, akkor is az évi bevétel 5,280.000. lej volna, mely összegből 3,700.000 lej volna szükséges az összes üzemi kiadásokra, míg a többi összeg már a befektetett tőke amortizációjára volna fordítható. Az amortizációnál főleg az áramtermelő gépek jönnének tekintetbe, míg a hálózatokra kis amortizáció volna számítandó. Ezen legpesszimistikusabb számítás szerint is a tervezett villamostelep megépítése gazdaságosnak látszik, a szükségszerűleg bekövetkező fejlődés rendjén pedig feltétlenül rentabilis.

Az egyes községek teherként háramló hozzájárulási költségeket vizsgálva, azt találjuk, hogy azok elég magasak, azonban nem lépik túl azon költségeket, melyért az illető községek saját külön villamostelepet tudnának építeni, sőt azon alul maradnak. Tekintetbe kell

HIREK.

— **Névnapok városunkban.** E héten ülte meg névnapját Szabó György apát-plebános, főesperes, kit ez alkalommal számosan kerestek fel jókívánságaikkal úgy egyesek, mint testületek.

Béla napját ülte Miklósy Béla bankigazgató, Novák Béla, György Béla és Janosó Béla, kiket szintén sok ismerősük és jóbarátuk keresett fel szerencsekívánataikkal.

— **A Magyar Párt gyergyószentmiklósi intézőbizottsága** f. hó 23-ikán délután népes értekezletet tartott, amelyen az új városi tanácsválasztásnál követendő irányelveket beszélte meg.

— **Egy tordai volt magyar bíró halála.** Dr. Páll Vencel, volt tordai törvényszéki bíró halálhírét jelentik. Egy régi, érdemekben gazdag életet vesztett el vele a kiterjedt család és a társadalom, melynek nagyrabecsült értékes tagja volt. Páll is az esküt nem tett tisztviselők sorsát vállalta, mert az volt a meggyőződése, hogy itt kell maradni, ki kell tartani. Ügyvédi irodát nyitott, ám itt is a régi magyar bíró maradt, aki patinás magyar előzékenységet és meleg szívet adott a hozzáfutóknak. Most várta a nyugdíjgye elintézését, azonban a hirtelen jött halál megelőzte rég várt nyugdíjazását. Hatvanöt éves korában halt meg agyszélhűtésben.

Dr. Páll Vencel a békeidőkben a gyergyószentmiklósi járásbírósnál hosszú ideig működött, mint vezetőjárásbíró, s itteni működése alatt is kivívta mindenkinek tiszteletét és nagyrabecsülését.

Az elhunytban Páll Sándor gyergyószentmiklósi hentes és mészáros és Páll Lajos tekerőpataki birtokos testvérüket gyászolják.

— **Halálozás.** Walla Lambert 64 éves korában Gyergyószentmiklóson f. hó 23-án hosszabb betegség után elhunyt. Temetése 25-én délután volt nagy részvét mellett. Négy gyermeke, veje, menyje, unokái és nagyszámu rokonság gyászolják az elhunytat.

— **A gyergyószentmiklósi Kath. Népszövetség** május 4-én a Laurentzi-szálló nagytermében délután 4 órai kezdettel megtartja ez évi nagygyűlését műsorral, amelyen a helybeli egyesületek egy-egy számmal fognak szerepelni. Az unalmas számokat pótolni fogja Málnási Antika, mindenki által szívesen hallgatott ének-számaival.

Ez uton is már jóelőre felkértenek a kedves hívek, ezen a kedves megmozduláson mindannyian legyünk ott.

— **A miniszterium jóváhagyta a marosvásárhelyi kamarai választásokat.** Az annyi-szor elhalasztott marosvásárhelyi kamarai választások végre megtörténtek, amelyet a miniszterium most jóvá is hagyott. Eszerint Gyergyószentmiklós városából a kisipar részéről beválasztott Csiby János timár, ipartestületi elnök.

— **Új választójogi törvény készül.** Bukarestből érkező hírek szerint a kormány az ünnepek után új választójogi törvénytervezetet fog a parlament elé terjeszteni.

— **A Gyergyószentmiklósi Kath. Legényegylet** vasárnap, 27-én délután 5 órai kezdettel zenés tea-délután rendez, amelyre mindenkit meghív és nagyon szívesen lát a rendezőség.

Háziasszonyok lesznek: Benedek Imréné, Balázs Ferencné; háziasszonyok pedig: Cirják Iluska és Biró Terézke.

Kis József, Málnási Elek, Gál Gyula és Nagy Elemér urak személyenkint 150 lejjel járultak hozzá a tea-délután sikeréhez.

— **Az Erdélyi Kath. Népszövetség** igazgatói állásáról Szilágyi Dózsa lemondott, s helyette az ügyvezető igazgatói állásra a Népszövetség intézőbizottsága Sándor Imre csikseredai vallásnővérét hívta meg.

Szilágyi Dózsa lemondásával egy igen értékes, nagy tehetségű, rendkívüli energiájú és szervezőtehetségű fiát vesztette el az Erdélyi Kath. Népszövetség, kinek lélekbenmarkoló igazságait és hatalmas szónoki erejét többször volt alkalmunk megbámulni.

— **A Szárhegyen rendezett** f. hó 23-iki gyergyói kerületi házi dalosverseny erkölcsi és művészi eredmény tekintetében a lehető legjobban sikerült.

A hangversenyen résztvettek a gyergyószentmiklósi Ipartestület Dalköre, a gyergyószentmiklósi román kath. Legényegylet vegyes kara, a Ditrói Dalkör és a szárhegyi Szent kereszt hadsereg énekkara karnagyuk vezetésével.

A hangversenyt a gyergyószentmiklósi Ipartestület dalköre nyitotta meg a román nemzeti himnusszal; majd a többi dalárda szerepelt a jól megszokott precizitással.

Dr. Boros Fortunát székelyudvarhelyi székelytanár tartalmas és mélyenszántó beszédet tartott, majd a hangverseny végeztével az agilitásáról közismert P. Kristó Modest záróbeszédet mondott gondolatokban tömör záróbeszédet.

Szárhegy község ezzel is bebizonyította a kulturház felépítésekor hangoztatott azon ígéretét, hogy komoly nekilendüléssel fog a magyar kultúra fejlesztéséhez, csupán az a kár, hogy Gyergyó többi községében is már megalakult dalegyletek idáig még nem vettek részt az eddigi kerületi versenyeken, talán azért, mivel még nem érzik magukat elég erőseknek ahhoz, hogy az eddig résztvevő régi dalárdákkal felvegyék a versenyt.

Ez a körülmény azonban ne ijessze el őket a részvételtől, mivel a régi dalárdák is megküzdöttek a kezdet nehézségeivel, amíg a mai színvonalukra felemelkedhettek.

Reméljük azonban, hogy a következő házi hangversenyen már az új dalárdákat is ott fogjuk látni a pódiumon.

— **A magyar nyelv használata a postánál.** A román posta- és távirda vezérigazgatója rendeletet bocsátott ki a postaalkalmazottakhoz, melynek legfontosabb rendelkezése a következő: „Valahányszor a telefonszámot nem az állam hivatalos nyelvén kéri, a szolgálatot teljesítő alkalmazott románul köteles válaszolni. De ha az előfizető továbbra is nem román nyelven beszél, úgy meg van engedve, hogy amennyiben a tisztviselő bírja az előfizető által használt nyelvet, úgy ezen a nyelven válaszoljon.”

— **Az Erdélyrészi Méhész Egyesület** Csikvármegyében, Gyergyóújfaluban f. évi máj. 30-tól június 7-ig méhészeti tanfolyamot rendez, melyre felhívja az érdekelt székely méhészek figyelmét. A tanfolyam részvételi díja személyenkint maximálisan 300 lej. Jelentkezéseket elfogad az E. M. E. titkári hivatala (Kolozsváron, Attila-utca 10.), vagy Birta József tanító Gyergyóújfalu-Suseni.

— **Megrendszabályozzák a soffőriskolákat.** A munkaügyi miniszterium a soffőriskolák megrendszabályozása céljából intézkedést adott ki, amely szerint soffőr-szakiskolákban csak azok működhetnek, akik megfelelnek az alábbi feltételeknek: a) gépész vagy villamossági mérnöki diploma; b) aki az iskolában tanítani akar, vagy vizsgáztat, annak mechanikus vagy villamossági iparigazolvánnyal kell rendelkeznie és bizonyítani kell azt is, hogy az automobil iparban megfelelő szakképzettséggel bír; c) felső ipariskolai végzettségűvel rendelkezik, vagy pedig az autózás vezetéséhez és mechanizmusához ért.

— **Az italmérési engedélyek** kiadása tárgyában új rendszer bevezetését akarja életbe léptetni a kormány, amennyiben elhatározta, hogy jövőben az italmérési engedélyek kiadására vonatkozó kéréseket a pénzügyigazgatóságok fogják véleményezni. Az engedély iránti kéréseket is ide kell beadni, melyeket a pénzügyigazgatóság véleményezése után a pénzügyminiszteriumhoz terjesztenek fel.

azonban venni azon tényről, hogy a külön-külön felállított villamostelepekkel az áram ára sokkal drágább volna, ugyanígy, hogy a fogyasztók azt megfizetni nem tudván, a telep előbb-utóbb megszűnne, vagy pedig a világítás annyira korlátozott, megbízhatatlan, rossz volna, hogy azt ezen ok miatt kellene beszüntetni.

Rátérve a szükséges tőke megszerzésének módjaira azokat röviden a következőkben vázolom. Bizonyosra veszem, hogy minden község a központi telepre és községi hálózatra szükséges összegeket 2—3 évi részletben a községi költségvetésben tudja fedezni, mint rendkívüli kiadást rendkívüli bevételekből. A távvezetékek költségét az illető község közbirtokossága fedezné, ami az elérendő célt tekintve, nem látszik nagy áldozatnak. Tekintve, hogy az alapítandó villamosmű feltétlen rentabilis, befektetésnek is elsőrendű ezen pénzbefektetés. Ezek következtében a villamosmű központi áramfejlesztő telepe a hozzájárulások arányában Gyergyószentmiklós város és kilenc község közös tulajdona volna, a községi elosztó hálózatok az illető községek egyedüli tulajdonát, míg a távvezetékek a közbirtokosságok tulajdonát képeznék. Ennek megfelelően a villamosmű igazgatóságában az összes résztvevők képviselve lennének. A tőke megszerzésének ezen módját nagyon fontosnak tartom Gyergyóra nézve, mert így olcsó áramhoz jutunk és mi fogjuk élvezni ezen vállalkozás hasznait.

A szükséges tőke megszerzhető más módon is, mert jelenleg már érdeklődés van az alapítás iránt konkrét ajánlat formájában, ezen esetben azonban az áram drágább lesz és a hasznát mások fogják élvezni.

Gheorgheni, 1929. december hó.

László Antal,

okl. mérnök, városi főmérnök.

Sárga lilium.

Demeter Róbert festőművész képiállítása.

A husvéti ünnepek alatt rendezte meg Demeter Róbert, városunkban élő festőművész első képiállítását.

Demeter Róbert neve már ismeretes volt egész Erdély és a régi Magyarország határain belül akkor, mikor mi, Gyergyószentmiklós várososa, amelyhez rokon szálak fűzik, még alig tudtunk valamit róla és az ő művészetéről.

A művészi körökben már rég patinás névvel rendelkező művész Erdély régi arisztokratáinak kedvenc házi portréfestője, az imperium-változás után tért haza városunk falai közé, hogy csendben teljesen csak művészetének éljen. Szébbnél-szebb portréi díszítik városunk családjainak falát, amelyekből mind melegség és természetesség árad.

A portréfestészetén kívül zsánere az egyszerű emberek mindennapi élete, különösen a székelyé, akinek küzdelmes, munkás életéből biztos kézzel ragad ki egy-egy jelenetet.

Művészi alkotásairól véleményt mondani nem érzünk magunkban erőt. Ez az arra hivatottak és szakértők feladata.

Minket csak büszkeséggel tölthet el az a tudat, hogy Demeter Róbertet városunk polgárának, székelységünk fiának mondhatjuk, ki mindig csak elismerést és dicsőítést szerzett a székely névnek.

Kiállítását az ünnepek alatt sokan látogatták és több képét vásárolták meg.

Értesítés.

Alulírott pénzintézetek értesítjük t. ügyfeleinket, hogy május hó 1-től kezdődőleg hivatalos pénztári órákat **d. e. 1/2 9-től déli 1 óráig tartunk.**

Délután felek részére pénztári órák nem tartatnak.

Gyergyószentmiklós, 1930. április 25.

Gyergyói Első Takarékpénztár r. t.
Brassói Általános Takarékpénztár fiókjintézete
Agrár Takarékpénztár r. t. fiókjintézete

Gyergyói Bank és Takarékpénztár r. t.
Transsylvania Bank r. t. fiókjintézete
Ditrói Takarékpénztár r. t. Ditró.

— Szarkák a városban. Szentpéteri József helybeli bádógosmester udvaráról a f. hó 25-ére virradó éjjelen ismeretlen tettes elloptott nyolc tyukot, miután egyik házőrző kutyáját megmérgezte.

Ilyen apróbb éjjeli tolvajlások az utóbbi időben gyakran fordulnak elő városunkban, aminek elharapódzása az általános gazdasági nyomorúság következménye.

Az ilyen lopások még nagyobb foku elharapódzásának megállítására felhívjuk rendőrségünk figyelmét.

Az Urania mozgó hirei.

F. hó 30-án és máj. 1-én, szerdán és csütörtökön

Maeska.

Az egyszerű cím mögött egy nagyszabású filmremek húzódik meg...

Clara Bow, az amerikai közönség bálványozott vörös boszorkánya ragadja magával a nézőt, aki amúgy is egy szenzációs, gyorsütemű, pompás dekorációjú, nagyvonalú filmcselekmény lenyűgöző hatása alatt áll.

E film a Paramount legjobb produkeiói közé tartozik s mögötte világsiker áll.

Máj. 3—4-én, szombaton és vasárnap

Sárga lilium.

Bíró Lajos világsikert ért színművének filmváltozata, mely már egyszer ki volt tűzve műsorunkra. A cenzura annak idején az előadást nem engedélyezte, de a filmkölesönző felebbzése folytán szerencsések vagyunk azt közönségünknek bemutatathatni.

A „Beregi Oszkár” vendégszereplése alkalmából színpadról ismert átütő sikerű dráma a filmen is nagy értéket képvisel.

A sujeten kívül a rendezés is nagyszerűt produkált, a staffage, a pazar kiállítás, a főszereplők: Billie Dowe és Cliwe Broock, minden mértéket kiállanak.

Jön: Zola: Pénz, Pogány, Ramon Novarroval.

* 30 év óta fennálló, teljesen felszerelt, ujonnan lakozott és üveges kocsi, 25 drb nikkel gyertyatartóval, 2 drb 4-es luszterrel, 3 rovatat felszereléssel és posztókkal, továbbá teljesen szortírozott temetkezési cikkekkal, felszerelt temetkezési vállalat vezetés hiánya miatt eladó. Cím a kiadóban. 2—1

* A gyergyóalfalvi egyházközség keres megvételre jó állapotban levő, tűzálló Wertheim-szekrényt. 3—1

* Autóvezető iskola. Május 15-től kezdődően amatőrök, valamint hivatásos vezetők részére tanfolyamot szándékozom tartani Gyergyószentmiklóson, kellő számú jelentkezés esetén. Részletes feltételek megtudhatók Kiss János urnál, akinél a tanfolyamon résztvenni szándékozók jelentkezhetnek.

Barth Károly, ny. őrnagy.

* Sürgősen eladó kifogástalan jókarban levő Singer varrógép. Értekezni lehet Farkas Istvánnál Tekerőpatakon Valea-Strámba jud. Ciuc. 3—2

* Ha butorra van szüksége, tekintse meg Hegyesy Lajos asztalosmester raktárát ahol kemény és puhafa hálók állandóan raktáron vannak. Nagy raktár mindenféle hajlitott butorban. Megrendelésre bármilyen asztalos munkát jutányos áron vállalok. Gheorgheni, Reg. Ferdinand 74. 10—2

* 9 □ méteres új perzsa szőnyeg eladó. Megtekinthető a „Rella” kalapszalomban. 3—1

* Állást keres 33 éves nőtlen férfi magyar, román, francia, német, nyelvtudással. 10—10

* Hirdetmény. A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy nagyvárosias nivón, ujonnan berendezett úri és női fodrász-szaló. nomat Gyergyószentmiklóson a Zárug Testvérek-féle üzlethelyiségben (Főter 8.) megnyitottam.

Elsőrendű, pontos és higiénikus kiszolgálásról biztosítom a n. é. közönséget és kérem szives pártfogását. Salonul de „LUX” szalon. 4—3

* Értesítés. Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a tavaszi és nyári idényre megérkeztek raktárra a legfinomabb bel- és külföldi divatszövetek. Készülnek öltönyök és tavaszi kabátok a legmodernebb kivitelben. Szolid ár, pontos kiszolgálás. Kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását. Tisztelettel Béres Ignác, urisabó, Csiki-utca 3. 5—4

Hirdessen a „Gyergyói Ujság”-ban.

207—1930. sz.

Árverési hirdetmény.

Valea-Strámba község előljárósága közhirrre teszi, hogy 1930. május 5-én d. e. 10 órakor a község házában nyilvános írásbeli és lepecsételt ajánlatok mellett árverést tart a Bartavesze erdőben levő 158-24 köbméter lábbon álló fenyőfa eladására. Kikiáltási ár 31.648 lej.

Árverési feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők a község házában.

Ajánlatokhoz 10% bánatpénz melléklendő készpénzben, vagy államilag garantált értékpapirokban.

Valea-Strámba, 1930. ápr. 26.

Primaria.

Festett koporsók
már 350 lejtől.

FILO KÁROLY

Gyergyó és vidéke legolesőbb, jól bevezetett és dusan felszerelt

Művészies sirkoszoruk 250 lejtől.

„Kegyelet” disztemetkezési vállalata

Gyergyószentmiklóson, Fogarassy-utca 8. szám alatt. (Róm. kath. plebánia mellett.)

Temetéseket úgy helyben, mint vidéken, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, személyesen végez.

Raktáron tartja az összes temetkezési cikkeket a legizlésesebb kivitelben.

Vasárnap és ünnepnapokon egész nap nyitva!

10—7

Ha jó és izléses nyomdai és könyvkötészeti munkákat olcsón akar beszerezni, úgy a

Sándory könyvnyomdában

Gyergyószentmiklóson (Gheorgheni, județul Ciuc) kell, hogy leadja rendeléseit.

Figyelem! Izléses levélpapírok, borítékok, memorandumok, ügyvédi nyomtatványok, báli meghívók, árjegyzékek, étlapok, valamint mindenféle könyvkötészeti munkák legolcsóbb beszerzési forrása.

Szigoruan szolid árak!

Figyelem! Dusan felszerelt könyv- és papírkereskedésben nagy választék dobozos és mappás levélpapírokból, modern levelezőlapokból, patent ceruzákból, emlékkönyvekből, mindenféle irodai és iskola, felszerelésekből és üzleti könyvekből.

Ha biztos eredménnyel, olcsó ár mellett akar hirdetni, úgy csakis a

„Gyergyói Ujság”

című hetilapban helyezze el hirdetését.

Sándory Mihály könyvnyomdája Gheorgheni—Gyergyószentmiklóson.